

УДК 657 : 658.62

*А. П. Макаренко,
д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя
К. Д. Пугач,
магістрант, Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТОВАРІВ ТА ПОШУК ІНШИХ ШЛЯХІВ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

*A. Makarenko,
Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting Analysis Taxation and
Audit of Zaporizhzhya State Engineering Academy, Zaporozhye
K. Pugach,
master, Zaporizhzhya State Engineering Academy, Zaporozhye*

THE IMPROVEMENT OF THE GOODS ACCOUNTING AND SEARCHING OTHER WAYS OF THEIR REALIZATION

Стаття присвячена новому підходу до реалізації товарів на підприємстві, запропоновано нові способи торгівлі товарами. З метою удосконалення обліку на підприємствах де є відділ Інтернет-торгівлі магазину запропоновано здійснити зміни у робочому плані рахунків підприємства до рахунку 28 «Товари».

The article is devoted to a new approach to the sale of goods at the enterprise, and offered new ways of trade in goods. In order to improve the accounting at the enterprises where there is a department of Internet trade of the store it is proposed to make changes in the working plan of the accounts of the enterprise to the account 28 "Goods".

Ключові слова: *товари, облік, торгівля, рахунок, Інтернет, Інтернет-магазин.*

Key words: *goods, accounting, trade, account, Internet, e-shop.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах торгівельним підприємствам потрібно шукати більш ефективні шляхи реалізації товарів. Одною з таких форм реалізації товару є електронна торгівля. З початку 90-х років ХХ ст. глобальна мережа Інтернет набуває все більшого поширення в Україні та світі, створюючи значні можливості як для бізнесу, так і для індивідуальних користувачів. Споживачі все частіше звертаються до мережі Інтернет, бо це має низку переваг: низька ціна, зручність у придбанні, економія часу. Простежується стрімкий розвиток нової галузі економіки, що являє собою широкий набір інтерактивних методів ведення діяльності з надання споживачам товарів та послуг. Електронна торгівля – найдинамічніша сфера економіки, що постійно вдосконалюється та змінюється.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічним аспектам функціонування торговельних підприємств у середовищі Інтернет присвячені праці Т. Хофмана, А. Саммера, М. Мак-Нілла, К. Коллі, К. Пейтела, В. Кисельова та деяких інших авторів. Дослідженню питань, пов'язаних з формуванням систем електронної торгівлі підприємствами України, присвячені роботи В.М. Гужви, О. Данько, В.В. Апопія, Я.А. Гончарука, А.М. Виноградської, Н.С. Меджибовської, Б.М. Мізюка та ін.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення обліку товарів на підприємстві та пошук інших шляхів їх реалізації з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах функціонування економіки розвиток інформаційних технологій та поширення мережі Інтернет сприяє активному розвитку такої форми дистанційної торгівлі, як Інтернет-торгівля.

Враховуючи те, що більшість підприємств постійно турбується про своїх клієнтів, використовуючи систему знижок, акційних пропозицій та подарунків, відкриття відділу Інтернет-торгівлі, дасть змогу збільшити, як коло потенційних покупців, так і товарообіг.

Торгівлю через відділ Інтернет-торгівлі можливо класифікувати по-різному, залежно від різних факторів [8]:

- як роздрібну, оскільки через відділ Інтернет-торгівлі переважно здійснюють продаж товарів та надання торговельних послуг кінцевому споживачу;

- як продаж товарів на замовлення та як дистанційну торгівлю, оскільки договір складається на відстані, а покупець робить попереднє замовлення у продавця; торгівля здійснюється поза торговельними або офісними приміщеннями, а вибір товару і його замовлення не збігаються у часі з передачею товару покупцеві (податкова) [7].

Законодавством не передбачено окремого нормативного документа, який би регламентував торгівлю через відділ Інтернет-торгівлі, отже вона регламентується тими самими документами, що й інші види торгівлі.

Особливості в оподаткуванні відділ Інтернет-торгівлі полягають в наступному:

1. Відповідно до Податкового кодексу України [1], спрощена система оподаткування не поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів (послуг) через Інтернет, а мають знаходитись на загальній системі оподаткування.

2. Особа, яка поставляє товари (послуги) на митній території України з використанням глобальної або локальних комп'ютерних мереж, підлягає обов'язковій реєстрації як платник податку на додану вартість, незалежно від суми річного доходу. При цьому особа-нерезидент може здійснювати таку діяльність тільки через своє постійне представництво, зареєстроване на території України [1].

Отже, для ведення Інтернет-торгівлі фізична або юридична особа має знаходитись на загальній системі оподаткування та бути платником ПДВ.

Основою для ведення Інтернет-торгівлі повинен стати Web-сайт, який повинен презентувати компанію в всесвітній мережі - Інтернет [5].

Для покращення показників електронної торгівлі ми пропонуємо наступне:

- Замовити SEO оптимізацію (Комплекс заходів з внутрішньої і зовнішньої оптимізації для підняття позицій сайту в результатах видачі пошукових систем з певних запитів користувачів. Зазвичай, чим вище позиція сайту в результатах пошуку, тим більше зацікавлених відвідувачів переходить на нього з пошукових систем).

- Замовити різні види реклами на мас-медіа та в Інтернеті. Особливою популярністю на даний час користується контекстна реклама.

- Використовувати Google аналітику (користуючись цією послугою можна побачити як відвідувачі знайшли ваш Web-сайт, як довго відвідувачі залишаються на вашому Web-сайті, чи відвідувачі повертаються або є нові, який браузер, операційна система, мобільний пристрій, ноутбук, тощо має відвідувач, та інше).

- Доводити до уваги відвідувачів, що Інтернет-магазин є безпечним.

- Перевести базу даних магазину в Amazon Cloud (для зниження навантаження на сервери, що дозволить масштабувати використання ресурсів бази даних без зміни серверів).

Створення сайту з урахуванням таких факторів допоможе отримати ефективний інструмент для бізнесу, який буде працювати, щоб приносити реальну користь компанії.

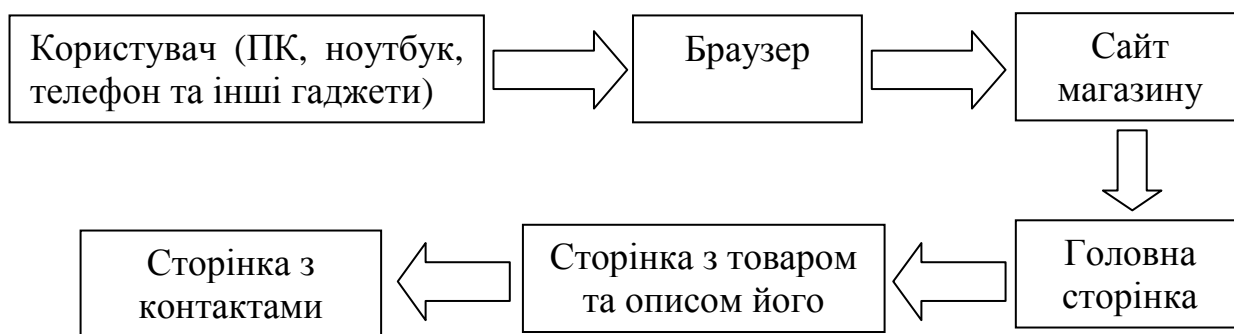
На сайті клієнти зможуть:

- Швидко та легко дивитися інформацію на сайті про компанію.
- Додавати свої відгуки, фото-відео докази про роботу відділу та підприємства взагалі.
- Розміщати інформацію про використання наших товарів
- Отримувати кваліфіковані консультації щодо закупки товарів через Інтернет [6].

Інтернет-магазин складається з технологій і сервісів, що надають можливість: представити в Інтернеті власні товари і послуги приймати замовлення виставляти рахунки отримувати оплату переводити гроші через Інтернет. При придбанні товару споживач заходить на сайт продавця, знаходить потрібний йому товар, дивиться опис, (розмір, колір, спосіб оплати, доставки, відгуки, та скільки років працює магазин) потім обирає найбільш вигідніший для себе варіант доставки. Доставляють товари, як правило такими способами:

- кур'єром магазину;
- поштою;
- кур'єрською службою;
- самовивозом [9].

Графічно зобразити хід операцій щодо придбання товарів на Інтернет-сайті можливо наступним чином (рисунок 1):

Рисунок 1. Стисла схема дії Інтернет-магазину

Якщо підприємство володіє виключним авторським правом на інформаційно-програмний комплекс відділу Інтернет-торгівлі магазину (незалежно, чи користується воно при цьому послугами сторонніх розробників або розробляє самостійно), то витрати на створення Web-сайту необхідно включити до складу капітальних інвестицій на створення нематеріальних активів. Внаслідок чого цей програмний комплекс буде визнаний нематеріальним активом, що підлягає обліку на рахунку 125 «Авторське право та суміжні з ним права». Якщо ж підприємство придбає готовий програмний комплекс Інтернет-магазину, розроблений і розтиражований сторонньою організацією, то в цьому випадку він також визнається нематеріальним активом, але враховується на рахунку 127 «Інші нематеріальні активи», бо авторськими правами на такий програмний продукт це підприємство не володіє [4].

Витрати на виготовлення Web-сайту в обліку підприємства доцільно відображати наступним чином: визнати Web-сайт нематеріальним активом а витрати на його створення сайту – капітальними витратами.

Оскільки Web-сайт – результат творчої діяльності, то він є об'єктом авторського права, а таке авторське право належить підприємству.

Якщо договір на створення Web-сайту передбачає перехід до платника податку - замовника права інтелектуальної власності (авторського права) на цей Web-сайт, то витрати, понесені таким платником згідно з цим договором, підлягають амортизації.

Сума витрат підприємства, понесених на створення Web-сайту, обліковується на субрахунок 154 «Придбання (створення) НМА», а при введенні сайту в експлуатацію списується на субрахунок 125 «Авторське право та суміжні з ним права». Введення Web-сайту в експлуатацію здійснюється на підставі «Акту введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності в складі нематеріальних активів».

Нарахування амортизації на Web-сайт здійснюється протягом строку корисного використання, що встановлюється наказом при зарахуванні його на баланс, але не більше 20 років. Метод амортизації НМА також обирається підприємством самостійно, виходячи з умов одержання надалі економічної вигоди (п. 27 П(С)БО 8) [2]. Якщо ці умови визначити неможливо, то застосовується прямолінійний метод списання. Амортизаційні відрахування здійснюються до досягнення залишкової вартості НМА, що дорівнює нульовому значенню [3].

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з розрахунків з покупцями в електронній торгівлі здійснюється залежно від способів доставки (отримання товару в офісі продавця; кур'єрська доставка; доставка поштою) та виду розрахунків (готівкові, безготівкові).

З метою бухгалтерського і податкового обліку операцій в торгівлі через відділ Інтернет-торгівлі магазину можна виділити 3 типи розрахункових операцій:

1. Оплата готівкою:

- через кур'єрську службу підприємства;
- за допомогою послуг сторонньої кур'єрської організації;
- через поштові відділення;
- оплата готівкою в офісі магазину.

2. Безготівкові розрахунки (банківський переказ);

3. Розрахунки електронними грошима.

У разі наявності на підприємстві власної кур'єрської служби, підприємство має проводити розрахунки за допомогою РРО, в даному випадку портативного. В такому випадку, суб'єкт господарювання складає «Звіт про використання РРО». Підприємство також має придбати торговий патент, оскільки з'являється місце продажу товарів [10]. Патент має знаходитись у кур'єра під час продажу товарів.

Момент реалізації товару визнається за фактом передачі його покупцю, що підтверджується документом про вручення, завіреним підписом покупця, який кур'єр подає в бухгалтерію [12].

Якщо йдеться про поштове пересилання товару, то момент реалізації настає за фактом відправлення, що підтверджується поштовою квитанцією. Словом, моментом реалізації слід би в такому випадку вважати дату, вказану в поштовому повідомленні про вручення бандеролі одержувачу. Однак, враховуючи тривалість терміну, протягом якого це повідомлення надходить до продавця, автор не радить приймати таке рішення. З податкової точки зору це ризиковано. Наприклад, якщо повідомлення про те, що бандероль одержувачу була вручена 31 грудня, надходить у бухгалтерію в січні (після здачі звіту), то ця частина обсягу реалізації не потрапить у звіт, що буде розцінено як приховування доходу [11].

Якщо ж покупець самостійно отримує замовлений ним товар, то момент реалізації може бути визнаний як за фактом виписки витратної накладної, так і за фактом надходження грошей в касу, - це залежить від того, як організований реальний продаж: наскільки каса віддалена від складських приміщень або наскільки близько до них вона знаходиться, а також від розподілу відповідальності (одна і та ж посадова особа відповідає за відпускання товару й приймання грошей чи різні особи).

Слід пам'ятати, що повернути товар можна протягом 14 днів після придбання, дата купівлі не враховується [14].

Повернення грошей або заміна на інший товар обговорюється з менеджером або прописано в правилах сайту.

Якщо, все ж таки, товар підлягає поверненню, спочатку висилається товар а потім вертаються гроші. Інтернет-магазин повинен повідомити покупцеві адресу, за якою він може повернути товар. Якщо в договорі була прописана можливість повернення товару поштою або службою доставки, покупець може скористатися цим способом. Усі витрати на повернення зобов'язаний компенсувати продавець. При цьому, покупець має право не повертати товар, доки Інтернет-магазин не поверне гроші.

Якщо продавець повернув гроші, але не вживає жодних дій для повернення товару, покупець зобов'язаний зберігати товар у себе протягом 60 днів після отримання грошей, а потім товар переходить у його власність без зобов'язання сплатити його вартість.

Якщо все ж таки сторонам порозумілись не вдається, варто пам'ятати, що, фактично, на сьогодні єдиним дієвим способом для споживача захистити свої права є звернення до суду [13;16;17].

Враховуючи те, що кореспонденція рахунків з обліку товарів в торгівлі і Інтернет-торгівлі мало чим відрізняється, зупинимось більш детально на обліку операцій з повернення бракованого товару.

З метою удосконалення обліку на підприємствах [15], де є відділ Інтернет-торгівлі магазину нами запропоновано здійснити зміни у робочому плані рахунків підприємства до рахунку 28 «Товари», а саме відкрити наступні субрахунки:

- 2821 «Товари вітчизняні»;
- 2822 «Імпортні товари»;
- 2823 «Товари зі знижкою»;
- 2824 «Забраковані товари»;
- 2825 «Обмін товару по заявці покупця».

Тоді якщо брак виявили вже після оприбуткування товару (до моменту його перепродажу покупцеві), скажімо при надходженні товару зі складу в торгову точку, підприємство списує оприбуткований товар, який підлягає поверненню постачальнику [19], (таблиця 1).

Таблиця 1.
Облік операцій приймання товару при виявленні невідповідної якості

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
Варіант 1. За товар вносились передплата			
1	Перераховано передоплату постачальнику за товар	371	311
2	Відображено податковий кредит з ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в Єдиному реєстрі податкової накладних (далі - ЄРПН)	641/ПДВ	644
3	Оприбуткований товар від постачальника	2821	631
4	Відображено ПДВ по оприбуткованому товарі	644	631
5	Відображений залік заборгованості	631	371
6	Відображений бракований товар	023	-
7	Пред'явлена претензія постачальнику в частині до поставки бракованого товару	374	371
8	Допоставлений товар постачальником	2821	374
9	Відображено ПДВ в частині допоставленого товару	644	374

10	Повернено товар постачальнику	-	023
Варіант 2. Товар оплачується після отримання			
11	Оприбуткований товар від постачальника	2821	631
12	Відображено податковий кредит по ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
13	Скоригований податковий кредит на підставі розрахунку коригування до податкової накладної	641/ПДВ	631
14	Відображений бракований товар	023	-
15	Допоставлений бракований товар постачальником	2824	631
16	Відображений податковий кредит по ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
17	Повернений товар постачальнику	-	023
18	Оплачений товар постачальнику	631	311

В цьому випадку краще оформити розрахунок коригування до раніше складної податкової накладної [18].

В аналогічному порядку враховують і повернення товарів постачальнику після їх реалізації покупцям. Особливість тільки в тому, що магазин повинен ще відобразити операції повернення товарів від роздрібних покупців [20] (таблиця 2).

Таблиця 2.

Облік операцій приймання товару при виявленні невідповідної якості після їх реалізації покупцям

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція Рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Оприбуткований товар від постачальника	2821	631
2	Відображений податковий кредит з ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
3	Оплачено товар постачальнику	631	311
Варіант 1 Постачальник доставив товар			
4	Виявлена вада товару і пред'явлена претензія постачальнику	2824	631
5	Відображена вада товару за балансом	023	-
6	Відкоректований податковий кредит з ПДВ на підставі розрахунку коригування	641/ПДВ	631
7	Допоставлено товар постачальником	2821	631
8	Відображено податковий кредит по ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
Варіант 2 Постачальник повернув гроші за товар			
9	Виявлена вада товару	281	631
10	Пред'явлена претензія постачальнику	374	631
11	Відображена вада товару за балансом	023	-
12	Відкоректований податковий кредит з ПДВ на підставі розрахунку коригування	641/ПДВ	631
13	Повернуто товар постачальнику	-	023
14	Повернуті гроші по претензії постачальника	311	374

Висновки. Отже, одним із дієвих шляхів збільшення кола потенційних клієнтів, товарообігу, а значить і прибутку підприємств торгівлі є відкриття відділів Інтернет-торгівлі або Інтернет-магазинів. Інтернет-магазин – це Web-сайт, створений торговельним підприємством, що функціонує цілодобово та забезпечує підвищення фінансових оборотів. Він має свою Web-вітрину з каталогом товарів і функціями обслуговування покупців, яка знаходиться в Інтернеті за певною адресою (URL). Web-сайт має свого власника та складається з Web-сторінок, на яких є каталоги з продукцією, описам її, контактами, та відгуками покупців.

Для покращення Інтернет-торгівлі було запропоновано замовити SEO оптимізацію, різні види реклами на мас-медіа та в Інтернеті, використовувати Google аналітику, доводити до уваги відвідувачів, що Інтернет-магазин є безпечним та перевести базу даних магазину в Amazon Cloud.

Також у статті було наведено удосконалення бухгалтерського обліку товарів в Інтернет-магазині - було запропоновано внести зміни до рахунку 28 «Товари» відкривши нові субрахунки та наведено облік операцій приймання товару при виявленні невідповідної якості з їх використанням.

Список літератури.

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-УІ (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 № 246 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
3. Меліхова Т.О. Концептуальні основи відображення в обліку надходження ТМЦ та обладнання та обґрунтування віднесення їх до капітальних інвестицій або до запасів / Меліхова Т.О. Манойло Т. В // Матер. Міжн. Науково-практ. конф. «Економіка і менеджмент – 2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку», 24 -25 квітня 2014р. Т. 5: збір. наук. праць. - м. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2014. – С. 33-35.
4. Макаренко А.П. Стан та перспективи обліку виробничих запасів / Макаренко А.П., Ярданова Т.Г. // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18-19 січня 2016 р. - Т. 3. - Київ: Науково-видавничий центр «Лабораторія думки», 2016. - С. 4-6.
5. Макаренко А.П. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць. - Випуск 22/1. – Переяслав -Хмельницький, 2014. - С. 85 - 94.
6. Макаренко А. П. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності – інструмент управління та фінансової безпеки / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Науково-виробничий журнал «Часопис економічних реформ». – Луганськ: Східноукраїнський національний університет. В. Даля, 2014. - № 1. – С. 26 – 32.
7. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжн. наук.-практ. конф. «Україна-Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції», 25-27 вересня 2014 р. : збір. матер. – Запоріжжя: ЗДІА. Том I, 2014. – С. 221-224.
8. Меліхова Т.О. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості / Т.О. Меліхова, Д.А. Мась // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18-19 січня 2016 р. - Т. 2. - Київ: Науково-видавничий центр «Лабораторія думки», 2016. - С. 22-23.
9. Меліхова Т.О. Проблеми та шляхи удосконалення обліку основних засобів на підприємстві / Т.О. Меліхова, Н.С.Ніколаєнко // Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на ХХІ науково-технічної конференції студентів, магістрантів, аспірантів і викладачів ЗДІА (м. Запоріжжя, 2016 р.)
10. Теорія і методика документування в обліку і аудиті : Навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання. / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина Частина 1– Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 196 с.
11. Макаренко А. П. Адаптація обліку фінансових інвестицій відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності / А.П. Макаренко, С.С. Лазаренко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - [вип 2(14)]. - Бердянськ, 2011. - С. 102 – 106.
12. Макаренко А. П. Шляхи удосконалення організації обліку та аудиту товарно-матеріальних цінностей на підприємстві / А.П. Макаренко, І.О. Литвиненко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип. 2 (11). – Полтава : ПДАА. – 2015. – С. 33-39.
13. Макаренко А. П. Обґрунтування інформаційної основи обліку ТМЦ на підприємстві / А.П. Макаренко, Литвиненко І.О.// Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18-19 січня 2016 р. - Т. 2. - Київ: Науково-видавничий центр «Лабораторія думки», 2016. - С. 22-23.
14. Макаренко А. П. Удосконалення організації обліку короткострокової дебіторської заборгованості на підприємстві / А.П. Макаренко, Ахмедова Д.В. // Матеріали ХХІІ Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА. Економіка та менеджмент. [Том IV]. – Запоріжжя, ЗДІА, 2017. – 165с.
15. Макаренко А. П. Фінансовий облік 1. Навчальний посібник Видання 2-ге, доповнене, перероблене [гриф МОН України] / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Г.М. Безкоста. // Запоріжжя : ЗДІА, 2017.. – 400с.
16. Меліхова Т.О. Вплив обліку оренди на рівень фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В.Подмешальська // Культура народів Причорномор'я. – Симферополь, 2011. – № 217. – С. 61–63.

17. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку заробітної плати та аналізу податкового навантаження для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.Р. Єременко // Економічний вісник Донбасу: наук. журнал. – Луганськ, 2012. – Вип. 1(27). – С. 150–155.

18. Меліхова Т.О. Документування обліку розрахунків за заробітною платою з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, С. Голубенко // Складні системи і процеси. – Запоріжжя : КПУ, 2012. – № 1 (21). – С. 63–67.

19. Меліхова Т.О. Удосконалення аналітичного обліку розрахунків за заробітною платою для підвищення якості контролю / Т.О. Меліхова, М. Єременко // Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів «Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні», 28 лютого 2013 р. : збір. наук. праць. – Ірпінь : НУ ДПСУ, 2013. – Ч. 2. - С. 105-107.

20. Теорія і методика документування в обліку і аудиті: Навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання. / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина Частина 1– Запоріжжя : ЗДІА, 2011. – 196 с.

References.

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Tax code", available at: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (Accessed 10 Jan 2018).

2. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Regulation (standard) of accounting 9 "Stocks", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (Accessed 10 Jan 2018).

3. Melikhova, T.O. and Manojlo, T. V (2014), "Conceptual bases of the accounting of the receipt of the goods and equipment and the justification of their attribution to capital investments or inventories", Mater. Mizhn. Naukovo-prakt. konf. «Ekonomika i menedzhment – 2013: perspektivy intehratsii ta innovatsijnoho rozvytku» [Materials of International Scientific Practice. conf. "Economics and Management - 2013: Prospects for Integration and Innovation Development"], Dnipropetrovs'kij natsional'nyj universytet imeni Olesia Honchara, Dnipropetrovs'k, Ukraine, 24 -25 april, vol. 5, pp. 33-35.

4. Makarenko, A.P. and Yordanova T.H. (2016), "Status and prospects of inventory accounting", Sotsial'no-ekonomichnyj rozvytok. Materialy XXXII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Socio-economic development. Materials of the XXXII International Scientific and Practical Conference], Chernivtsi, Ukraine, 18-19 jan., vol. 3, pp. 4-6.

5. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2014), "Improvement of accounting registers for timely management of the enterprise and control over its financial security", Ekonomichnyy visnyk universytetu. Zbirnyk naukovykh prats, vol. 22/1, pp. 85 - 94.

6. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting - a tool for management and financial security", Naukovo-vyrobnychy zhurnal "Chasopys ekonomichnykh reform", vol. 1, pp. 26 – 32.

7. Melikhova, T.O. and Khaylo, H.S. (2014) "Conceptual bases of enterprise cost accounting", zbirnyk mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Ukrayina-Polshcha: dialoh kultur v konteksti yevrointehratsiyi, [Compilation mother International science-practice conf. "Ukraine-Poland: Dialogue of Cultures in the Context of European Integration"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine, 25-27 veresnya 2014 r., vol. 1, pp. 221-224.

8. Melikhova, T.O. and Mas, D.A. (2016), "Modern problems of accounts receivable", Sotsialno-ekonomichnyy rozvytok. Materialy XXXIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsiyi, [Socio-economic development. Materials of the XXXIII International Scientific and Practical ConferenceChernivtsi], Naukovo-vydavnychy tsestr "Laboratoriya dumky", Kyiv, Ukraine, 18-19 Jan, pp. 22-23.

9. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2016), "Problems and ways of improving the accounting of fixed assets in the enterprise" Materialy XXI Naukovo-tekhnichnoi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Problemy ekonomichnogo rozvytku u suchasnykh umovakh", [Materials of the XXI th Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Problems of Economic Development in Modern Conditions"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

10. Makarenko, A.P., Panchenko, O.M., Taratuta, L.V., Melikhova, T.O. and Ptitsyna, L.A. (2011), Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku i audyti [Theory and methodology of documenting in the accounting and audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Makarenko, A. P. and Lazarenko, S.S. (2011), "Adaptation of accounting for financial investments in accordance with international financial reporting standards", Visnyk Berdyanskoho universytetu menedzhmentu i biznesu, vol. 2(14), pp. 102 – 106.

12. Makarenko, A.P. and Lytvynenko, I.O. (2015) "Ways of improvement of the organization of accounting and auditing of inventory in the enterprise", Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi ahrarnoyi akademiyi, vol. 2 (11), pp. 33-39.

13. Makarenko, A. P. and Lytvynenko, I.O. (2016), "Grounding the informational basis of accounting for the TMC at the enterprise", Sotsialno-ekonomichnyy rozvytok. Materialy KHKHKHII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsiyi, [Socio-economic development. Materials of the XXXIII International Scientific and Practical ConferenceChernivtsi], Naukovo-vydavnychy tsestr "Laboratoriya dumky", Kyiv, Ukraine, 18-19 Jan, pp. 22-23.

14. Makarenko, A.P. and Akhmyedova, D.V. (2017), "Improving the organization of accounting for short-term receivables at the enterprise", *Materialy XXII Naukovo-tekhnichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Ekonomika ta menedzhment"*, [Materials of the XXII th Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Economics and management"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
15. Makarenko, A.P. Panchenko, O.M. and Beskosta, H. M. (2017), *Finansovyy oblik 1*, [Financial Accounting 1], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
16. Melikhova T.O. and .V.Podmeshalska, YU.V. (2011), "The impact of rent accounting on the level of financial security of the enterprise", *Kultura narodov Prychernomor'ya*, vol. 217, pp. 61–63.
17. Melikhova, T.O. and Yeremenko M.R. (2012), "Conceptual bases of the accounting of wages and analysis of a tax load for increase of a level of financial safety of the enterprise" *Ekonomichnyy visnyk Donbasu*, vol. 1(27), pp. 150–155.
18. Melikhova, T.O. and Holubenko, S. (2012), "Documentation of accounting for payroll calculations in order to strengthen the information security of the enterprise", *Skladni systemy i protsesy*, vol. 1 (21), pp. 63–67.
19. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2013), "Improvement of the analytical accounting of wage settlements for improving the quality of control", *Mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf. molodykh vchenykh, aspirantiv ta studentiv "Stan ta perspektyvy rozvytku bukhholderskoho obliku v Ukraini"*, [Mather. Allukr. Sciences-practical. Conf. young adulthood, aspirants, and students "Stan that prospect for the development of the accounting sector in Ukraine"], NU DPSU, Irpin', Ukraine, 28 Feb, pp. 105-107.
20. Makarenko,A.P., Panchenko, O.M., Taratuta, L.V., Melikhova, T.O. and Ptitsyna, L.A. (2011), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku i audyti* [Theory and methodology of documenting in the accounting and audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 12.01.2018 р.